

allerede af sig selv komme til Anvendelse paa de store Herregaardsmeierier; thi der er mange af disse, som kjøbe Mælk og sælge Mælk. Jeg kjender det af egen Erfaring, at der er Anledning for dem til at sælge Mælk for at hjælpe Smaafolk til at faae den Mælk, som de ellers ikke kunne faae mere, eftersom Bønderne ikke afhænde den, som de gjorde tilforn, men sælge den til Fælles- og Andelsmeierierne, hvor de faae en langt større Betaling for Mælken og faae et langt større Udbytte af Mælkeproduktionen, end de gjorde før; følgende søge de at bringe alt, hvad de have af Mælk til Andelsmeierierne, og der bliver ikke Noget tilbage til Smaafolk, der tilforn kunde faae en Pot eller Kande eller Bægl Mælk, eftersom de havde Behov. Det er derfor paa mange Steder bleven nødvendigt for dem, der have større Meierier at indrette dem saaledes, at Smaafolk paa Egnen kunde faae Mælk, men saa komme de jo ind under den Kategori, at man sælger Mælk. Jeg har set det hos mig selv, at der i Meieriet paa Stedet kjøbes Mælk af flere Jordbrugere i Nærheden, som ønskede at blive fri for selv at tjærne, og de mente, at de stode sig bedre ved at levere Mælken til Hovedgaardsmeyeriet selv om de ikke faae det Tiloversblevne tilbage, men maa lade det blive i det større Meieri, som saaledes bliver et Fælles- og ikke et Andelsmeieri. Hvorledes det nu end er, stiller det sig saaledes i mine Tanker, at man ikke kan opstille Regler som de her foreslaaede for en hvilken som helst Slags Meierier, naar man ikke opstiller det for alle Meierier. I mine Tanker er Forholdet saaledes stik modsat; hvilket jeg allerede i Hjør indvendte imod den Fremstilling, det ærede Medlem fra Næstved (Veth) gav, at det aldeles ikke kan være i Herregaardsmeieriernes Interesse at forhindre andre Meierier fra at fremkomme; der er ikke Tale om Konkurrence mellem disse Meierier. Du gode Gud! Vi have jo intet andet Ønske end at faae saa meget udmærket Smør paa Markedet som muligt fra hele Landet, og jo mere der kommer og jo bedre det er, desto høiere Priser, og desto bedre ere de ældre Herregaardsmeierier tjente dermed. Det er saa langt fra i deres Interesse at modarbejde Meierierne, at det tværtimod falder sammen med deres egen Fordel, at der kommer en

Mængde Meierier i Gang, som kunne levere udmærket Smør. Det kan være til nogen Gavn for dem, der levere daarligt Smør eller have en daarlig Drift, for dem er Alt, hvad der kommer op til at fremme god Drift, en Hindring; men nu have vi jo virkelig saadanne Forhold, at ingen fornuftig Landmand kan være tjent med ikke at drive sin Meieriforretning saa regulært og overensstemmende med Kravene i alle Henseender som muligt, ellers kan han ikke staa sig ved det. Jeg tror derfor, at alle disse Udtalelser, som ere fremkomne, maa og ville falde til Jorden, naar vi faae Udvalgets Betænkning til Forhandling og komme til et endeligt Resultat, som jeg haaber maa blive saadant, at Loven kommer ud; thi vi trænge i flere Henseender til, at en saadan Lov kommer frem og kan virke. Det kan godt være, at der er ældre, store Meierier, som ere i en sjustet Tilstand, og som maaske alligevel levere godt Smør og faae det godt afhændet, men som dog ikke opfyldte de Betingelser, som ere anførte. Af disse Betingelser vil jeg indrømme, at der er enkelte, som ikke ere heldige. Der var nogle Bestemmelser i det første Udkast, som vare endnu uheldigere, men de ere gaaede ud, og der er kommet andre i Stedet; men man vil vistnok komme til at modificere mere endnu i flere Henseender. — Hvad Afsløbsagen angaar, som er bleven fremhævet af den ærede sidste Taler (Brockenhuus-Schack), da tror jeg, at denne Sag vil paa mange Steder volde Besvær; men Besværet kan ikke være større, end det nu er paa mange forskellige Steder. Jeg veed, at vi i Søra Amt just i Hjør have haft en lang Forhandling med Kjøbstæderne om Spildebandet fra Kjøbstæderne og dets Afledning o. s. v., og dernæst have vi haft en særdeles vigtig Forhandling om Spildebandet fra Fabrikkerne og navnlig fra Garverier og Garverier paa Landet, som ganske vist frembød et lignende Forhold som de her omtalte. Det er imidlertid ikke saa let at faae den Sag reguleret, men ingenlunde umuligt. Det er med Hensyn hertil jeg tror, at det er anført i en Paragraf, at der skal sørges for, at det Sted, hvor et Andelsmeieri bliver anlagt, skal være saadant, at der kan finde Afsløb Sted fra det. Det er ikke ligegyldigt, hvor Meieriet anlægges; anlægges det i en Lavning, er det meget